

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

**Sveti Peter Forerij (Fourier)
in škof rezenški Mihael Wittmann,
vstanovnika kongregacije ubogih
šolskih sester „de Notre Dame“.**

II. Škof Mihael Wittmann.

Mož, ki je prenovil in sedanjemu času bolj primerno vravnal ter za Nemčijo vpejal red sester „de Notre Dame“, je bil Jurij Mihael Wittmann, škof Ratisbonski (Regenburški). Rojen je bil ta blagi, v duhu svetosti umrli mož blizu Pleisteina na Bavarskem. Šolal se je v vstavu jezuitov v Ambergu.

Leta 1782. je bil posvečen v mašnika in je v praznik sv. treh kraljev pel svojo novo mašo.

Bil je najprej duhovni pomočnik v Kemnatu. Ko je prišel v svojo novo službo, in se je predstavil župniku, sprejel ga je ta skoraj neprijazno, ker se je nadejal drugega pomočnika. A ko je nekaj dni preteklo, priljubil se je že novi kapelan župniku tako zaradi svoje ponižnosti, pobožnosti, postrežljivosti, da se je župnik jokal, ko je moral dobri kapelan zaradi hude dolge bolezni kmalu župnijo zapustiti, ter se podati na očetov dom, da si tam zdravje vtrdi.

Leta 1783. je postal duhovni pomočnik v Kaltenbrunu, kjer je začel nevtrudno in plodonosno delovati v prid krščanski vzgoji otrok. Tukaj je spisal prvo svoje delce: kako naj se otroci pripravljajo na vreden prejem zakramenta svete pokore.

Že leta 1785 je postal župnik v Miesbrunu, kjer je tri leta pastiroval poln gorečnosti, navdan svete ljubezni do svojih župljanov.

Leta 1788. mu je umrla pobožna srčno ljubljena mati. „V mojem naročju, ob mojem blagoslovu je umrla naša draga mati; po svoji pobožnosti je bila zrela za nebesa:“ tako je pisal svojemu bratu benediktincu.

Meseca oktobra istega leta ga je poklical škof v duhovsko semenišče v Rezen (Regensburg). Nekako težkega srca, pa vendar voljno se je podal na svoje novo mesto, kjer je skoraj pol stoletja, iz prva kakor podvodija in pozneje kakor vodija, deloval neumorno in vspešno kakor učitelj in vzgojitelj duhovnov te obširne škofije. Koliko se je trudil in skrbel v tem lepem in važnem poklicu, težko je opisati. Z veliko gorečnostjo in ljubeznijo je poučeval in vzgajal mlade duhovnike, ki so ga nepopisno spoštovali in ljubili. V težavnem svojem poklicu pa ni pozabil sam na-se. Vsak dan je napredoval v pobožnosti in svetosti življenja.

Nadaljeval je pa tudi svoje učenje v svetih in svetnih vedah. Bogoslovje, modroslovje, zgodovino je proučeval o prostih urah. Govoril je gladko grško, hebrejsko, francosko in italijansko, prav tako kakor nemško ali latinsko.

Žal, da je velik napor vedno bolj uničeval njegovo zdravje. Leta 1791. je tako hudo bruhal kri, da so zdravniki obupali, da se še kdaj ozdravi. V tem stanu je po-

kleknil pred podobo Matere božje ter goreče molil, in daroval svoje življenje Bogu. Tisti trenotek je v prsih čutil silno stiskanje in bil v hipu popolnoma ozdravljen. Takrat je sklenil Bogu obljubiti, da mu posveti vsako četrto ure sebe in svoje delo, ter ga je vprašal, kaj Bog zahteva, da stori.

I. Bilc.

(Dalje prihodnjič.)

XX. nedelja po binkoštih.

Idi, tvoj sin živi.
(Ivan 4.)

Velike žalosti, smrti v kraljevičevi hiši, se bojimo, ko so nam uvodne besede današnjega sv. evangelija v očeh. „Začel je namreč umirati“: ta evangelijeva izjava nas pripravlja na bližajočo se smrt.

A strah se kraljeviču in vsem nam izpreobrne v veselje, ko Jezus obupajočemu očetu govori: „Pojdi, tvoj sin živi.“

Lahko nam je umeti, kako brez mere vzradoščena je morala biti ta odlična hiša, ko se je zdravje povrnilo ljubljenu domačemu sinu, ki je „začel umirati“.

Ob sreči, ki jo je dosegla kraljevičeva hiša, vas vprašam, dragi: Kdo pa je danes prav srečen na zemlji? Odgovoriti mi utegnete: Le pravičnik je srečen človek na svetu.

Ta vaš odgovor je bil pravi.

Zato premišljajmo o tej resnici z božjo pomočjo danes.

*

Kedo je pravičen?

Odgovor: Pravičen je tisti človek, ki si prizadeva vestno izpolnovati vse dolžnosti, kar jih ima do Boga, do sebe in do ljudi. Torej se pač v dejanju pobožnega sme imenovati ta, ki je pravičen.

A zelo razširjeno je to napačno menenje po svetu: če si pravičen, torej pobožen, ne moreš se razveseljevati prav tako, kakor bi rad; tako vesel biti ne moreš.

Da ni vmestna ta misel, prepričuješ se iz življenja samega Gospoda, ki ni le pravičen in pobožen — nego je tudi neskončno svet. A akopram neskončno svetega, vidimo ga

prav tako kakor v tužni tudi v najveselejši družbi — med svati ga gledamo v Kani na Galilejskem. In v tej svatovski družbi celo svoj prvi čudež stori.

Istega, kakoršnega se prepričujemo iz Gospodnjega življenja, nas sv. pismo sploh uči. „Služite Gospodu z veseljem, z veseljem petjem stopajte pred njegovo obličje“ — beremo v psalmu (99, 2.) torej v stari zavezi. In v novi zavezi nam veleva sv. Pavel: „Veselite se vselej v Gospodu; veselite se, vam še enkrat govorim.“ (Filip. 4, 4.)

Pravični človek je prav za prav tisti edinec na svetu, ki je zmiraj vesel; ker le on se vselej sme veseliti iz srca.

Le pogledite, — da se prepričate o tej moji trditvi — le po nekoliko pogledite v pravičnega življenje.

Kaj pa je družega življenje pravičnega tu na zemlji — nego srečno potovanje iz tega zemskega v večno tamošnje veselje? Srečno potovanje in veselo!

Če potuješ n. pr. iz tujine do svojih starišev domu, takrat pozabiš marsikaterih zaprek ob poti: da si le srečno došel do njih, pa si zadovoljen. — To isto, kakor ob tebi, potujočem do starišev, to isto se opazuje ob vsem našem zemskem potovanju do Boga. Kedar nam postaja namreč težavna ali trnjeva ta pot — srečna je vendar le imenovati, če pomislimo, v kako vesel kraj nas dovêde. Vsaka nadloga se pozabi na zemlji ob tej misli, da stopamo tu na zemlji kar vedno naprej proti hiši svojega nebeškega Očeta.

Kako lepa je pa tudi že ta zemlja, skozi katero gre naša pot v brezprimerno lepšo nad zvezdami; kako lepa že ta po dobroti našega splošnjega Očeta.

Oglejmo si jo po malem.

Velikanskimi gorami je ograjena ta naša zemlja; začrneli gozdi se raztezajo po njenem hribovju in po njenih planjavah; odéta je v zeleno obleko, ki jo krasijo mnogobojne cvetice in obljuduje jo mnogoštevilno živalstvo. Nad to našo zemljo je Stvarnik razpel najumetnejši obòk z bliščečim se ozvezdjem. Za svetilo v tej velikanski zgradbi je vžgal solnce, ki gori, gréje ter vzbuja vse na življenje, kar je po zemlji.

Če vprašam: za koga da je prirejena in okinčana ta mogočna prostorija? — odgovarjate mi vsi: Za človeka.

Za človeka torej, da naj po božjih postavah živeč pravičen bode in kakor pravičnik veseli se stvarjenja ter vživa tega stvarjenja prav po reku Davida kralja: „Služite Gospodu z veseljem.“

Pravični človek na zemlji čuti tudi vsak dan v novo to božjo dobroto nad seboj. To spoznava pravičnik, kako mu Stvarnik ohranjuje dan za dnevom zdravje; vtrjuje moč; potrebnega živeža deli.

A neverni človek ne čuti te božje dobrote. Zato pa tudi ne pozna te hvaležnosti; ne pozna otročje vdanosti Očetu nad oblaki, ki je tako nad vse dober. Zato se neverni človek božjega stvarstva in božje dobrote tudi ne more veseliti s tako čistim srcem, kakor se je veseli pravični na zemlji.

Pomnite, dragi: Ne premoženje, ne posvetni blèsk — to človeku ne podeljuje sreče in veselja. So premožnjaki in so odlični ljudje, ki se vidijo srečne; a — da so v resnici srečni — morajo vselej biti tudi pravični. Če pravični niso, če niso dobri ljudje, nosijo ob vsej navidezni sreči črva v notranjem seboj. In ta črv jih vedno grize ter grize — in nimajo ga pokoja.

Podaj se pa, dragi, v ono revno stanovanje, kjer je bolj pomanjkanje doma, nego obilnost. In prav tam v tem priprostem bivališču vtegneš vgledati pravo srečo. Zakaj? Zato, ker ti ljudje izpolnujo svoje dolžnosti do Boga; do sebe in te male — saj veliko jih kakor priprostaški itak ne morejo imeti — oni izpolnujejo vse svoje male dolžnosti do ljudi. Tem potem so torej pravični in ker pravični, so — srečni in pa veseli.

Če boste torej, dragi moji, od slej srečnih in veselih ljudi videti hoteli, prašajte najprej: Ali so ti tudi pravični kristijanje? In, če se vam potrdi to vprašanje — potem boste pa bivali sredi med srečnimi pravičniki. Vsak pravični je srečen; srečen tudi takrat, kadar se vidi nesrečen — srečen celó takrat, kadar se sam sebi zdi manj srečen — srečen je in vesel.

* * *

Dragi! Po prejetih sv. zakramentih v pretečenem tednu* ste sedaj — kakor kraljevič v današnjem sv. evangeliju telesno — dušno živi vsi vi. Čutite se torej; vsak vas se čuti sedaj srečnega ob svoji mirni vesti. A kako ostanete srečni? Odgovor: To milost, ki vam jo je podelil zakrament sv. pokore in pomnožilo psv. Rešnjega Telesa vžitje — to milost ohranite za vselej — dušno živi ostanite. Potem ste srečni in veseli. — Tako dušno srečnim vam pojde vsako vaše opravilo — in bodi si, katero si že bodi — vspešneje in srečneje izpod rok. In če kedo popraša ob tej ali drugi priliki po vas, kako se vam godi, gotovo prejme blágoglaséči se odgovor: Ti vsi so pravični; vsi srečni; vsi torej veseli. Amen.

*Ker je menda nanesel tako uprav sv. evangelij XIX. nedelje po binkoštih.

Češčena si Kraljica!

Glej dobra Mati, tvoj otrok kleči pred tabo in te prosi milosti v rožnovenškem mesecu, kateri je tebi posvečen. Kako naj molim, da me vslišiš Kraljica nebes in zemlje?

Marija: Ako hočeš zares moj otrok biti, moli goreče in zaupljivo, daruj se mojemu srcu, moli za-se in za druge. Potem te hočem vzeti v svoje varstvo in te voditi po stezi časne in večne sreče.

1. dan: Daruj mi svoje oči! Glej, pot je prava, katero ti kažem. ogibaj se hudobnih, išči dobre, usmili se bolnih, sirot in revežev. Moli za svoje stariše!

2. dan: Daruj mi svoja ušesa! Poslušaj poštene besede, ogibaj se hinavcev, opravljevcev in preklinjalcev. Vsliši prošnje zapuščenih. Moli za svoje sorodnike!

3. dan: Daruj mi svoj jezik! Govori resnico, brani čast in dobro ime bližnjega. Ne pozabi na rožni venec. Moli za svoje dobrotnike.

4. dan: Daruj mi svoje roke! Delaj rad, ker delo te varuje mnogih izkušnjav. Deli dobrote, a levica naj ne ve, česar da desnica. Tudi kozarec vode, ki ga daš žejnemu, povrne ti moj Sin. Reveži te kličejo. Moli za svoje prijatelje!

5. dan: Daruj mi svoje noge! Ogibaj se hudobne družbe, ker ona umori tvojo dušo in

telo. Hodi rad v hišo božjo. Obiskuj bolnike in zapuščene. Moli za svoje sovražnike.

6. dan: Daruj mi svoje srce! Ljubi Boga nad vse in bližnjega kakor samega sebe, stori mu dobro zaradi mojega Sina, ker Sin to zahteva. Potoži mi vse svoje gorje in kar tvoje srce teži. Jaz ti hočem pomagati in ti dati prave misli. Moli za osebo, katero hočeš posebno priporočiti.

7. dan: Daruj mi svojo dušo! Varuj se greha, da ostaneš v milosti božji. Skrbi, da bodo tudi duše tebi priporočenih in izročenihi ljube Bogu. Reši dušo bližnjega, ne čakaj, da se pogubi. Moli za današnje odpadnike od svete cerkve!

8. dan: Daruj mi svoje misli in želje! Hočem ti dati dobre misli in blage želje. Ne omanuj, ravnaj se po mojih željah, da izpolniš voljo božjo. Pod mojim varstvom si in jaz ti dam moč, katera ti odpre nebesa. Moli za krivoverce!

9. dan: Daruj mi svoje besede! Naučiti te hočem lepo govoriti in prav moliti, da bo tvoj glas prijeten mojema Sinu in da boš vslišan za kar prosiš. Moli za pagane!

10. dan: Daruj mi svoja dejanja! Vse, kar storis, naj bo v čast božjo. Moj Sin ti daje obilo, obilo prilike dobro delati. Oci imaš, da vidiš in usesa, da slusas. Moli za duše v vicaih.

Moli vsak teli 10 dni: „Češčena bodi Kraljica“ in 3 „Češčena Marije“. Gospica Vera.

Vera je svetu potrebna.

Francoški modroslovec D' Alembert, zagrižen sovražnik svete cerkve, ki je z Voltaire-jem kruto napadal sveto vero, je na smrtni postelji spoznal svojo zmožo. Obžaloval je svoj srd nad krščanstvom. Da bi pa popravil, kar je s svojimi spisi prizadejal krščanstvu, spisal je na bolniški postelji veliko lepega o krščanski veri. Mej drugimi te-le besede: „Vera je svetu potrebna. Kajti kaj bi bilo s svetom in njegovimi prebivalci, ako ne bi vera s svojimi sladkimi tolažili in nadami krepila srca nesrečnih, ako bi vera ne sladila neizogibno gorja, katero človeka tlači dan na dan! Različnost v stanu, v službi, v časti, v plačilu, vse to poravnava le vpliv vere in je stori prenesljivo. Vera lajša vse težave življenja.“ O. Mirko.

Velikodušnost — kaj vse ona učinja.

Gospodinja je imela deklo, ki je bila jako pridna; vse bi bilo sicer prav in dobro; le tu in tam je zmanjkalo kake malenkosti, ki bi se bila porabila tudi doma lahko. To pa posebno takrat, kedar je dekla obiskala doma svojega očeta. A nihče ni vedel, kam izginjajo pogrešane stvari. Gospodinji je bilo jako hudo pri srcu. „Kaj pa, če bi bila dekla?“ — „Škoda bi bilo zanjo“. — „Kako bi jo tega odvadila?“ Take misli so jo mučile neprestano.

Nekoč gre slučajno v deklino sobo; ne da bi iskala, zapazi pletenico in v njej nekaj mlete kave ter sladkorja. Bilo je pa prav v v času, ko je dekla hotela iti domov na obisk. V kuhinji je pa tudi prav sedaj izmanjkalo kave in sladkorja; sklep je bil torej lahek in potrjen prejšni sum. Žal je bilo gospodinji, da je dekla nepoštena; če tudi le v malem.

Ali gospodinja je bila modra. Nič ne izda svojih notranjih čustev. Ko pride dekla s polja in prosi za kratek odpust, pravi ji gospodinja: „Kaj ne, ti imaš doma starega očeta?“

„Da gospa, očeta bi rada obiskala.“

„Oče bi morda kako reč potrebovali; tu imaš nekaj denarja, pa nekaj kave in sladkorja jim nesi. Tudi onole staro suknjo in zimske črevlje jim smeš nesti domov, pa reci jim, da jih pozdravljam.“

Rudečica oblije ubogo dekle in videlo se ji je, da bi rada povedala še več, nego samo zahvalo. Drugi dan pa je bilo v shrambi prav toliko kave in sladkorja, kakor ga je bila napravila gospodinja. Od tistega dne ni gospodinja ničesar več pogrešala in nihče ji ni bil potem tako zvest, kakor ta dekla.

*

Dasi visoko čislamo slovenske gospodinje, vender si upamo reči, da bi marsikatera v enakem slučaju ne bila tako ravnala, kakor le-ta. Marsikatera bi bila morda naredila kaznujočo pridigo, vpila bi bila in razgrajala ter morda poklicala še moža in otroke za priče. Morda bi bila deklino slabost obesila na veliki zvon ali vsaj povedala sosedu. Morda bi jo bila takoj izpodila iz službe; ali če je ne bi mogla pogrešati takoj, bila bi ji službo odpovedala, do izstopa iz službe pa ravnala ž njo kakor s kako gobovo. A tako ravnanje bi deklo ne bilo poboljšalo, nego le razdražilo

in v hudem le potrdilo. Morda bi bila marsikatera ubogi dekli vsako jutro pogrela njeno pregreho kakor prvi zajutrek. Ne tako pa naša vrla, modra gospodinja. — In zato smo priobčili to zgodbičo dragim slovenskim gospodinjam v pouk in v korist.

Župnik Josip Plantarič.

Mučenci.

Starokrščanska povest Milutina Mayerja

(Dalje.)

XI.

Marko Emilij je šel naravnost v cesarsko palačo in se zglasil prefektu, ki ga je sprejel takoj, a bil je še vedno ogorčen in razsrjen zaradi Julijeve trdovratnosti.

„Prijatelj“, reče Marko prefektu, „tvoje ravnanje ni opravičeno. Kaj je bilo treba mahoma pošiljati pretorijoncev po mojega sina.“

„Oprosti! Ali jaz sem se držal samo cesarske odredbe. Tvojega sina so mi ovadili, da se je drznil javno govoriti proti ukazom obeh cesarskih veličanstev.“

„Jaz sem ga strogo vprašal, predno je odšel, kaj je na tem, a on mi je rekel, da je vse laž.“

„In ti si mu verjel?“

„Moj sin še ni nikdar lagal!“ odgovori centurijon osorno.

„Sedaj te je pa venderle prevaril.“

„Kdo? Mar moj Julij?“

„Kdo pa?“

Centurijon se zamisli in vpraša nato:

„Ali je res moj sin javno govoril proti ukazom?“

„Je! S svojim postopanjem je tako ogorčil množlco, da ga je hotela pri tisti priči ubiti, ali Valerij ga je rešil sklicavši se na ugled svojega očeta.“

„Tega nisem vedel.“

Nekaj hipov pomolčita, potem pa izpregovori centurijon:

„Meni se vse to zdi neverjetno. Prijatelj, ali si se temeljito uveril o njem? Ali ni mogoče, da ga je Lucij Metel ovadil po krivem?“

„Ne! On je spoštovana oseba, ki se mu more, da, mora verjeti. Kolika sreča, ko bi bil tvoj Julij tako udan cesarskima veličanstvoma.

Jaz sploh ne vem, kaj je namerjal tvoj sin? Njegov nepremišljeni čin bi utegnil tudi tebi napraviti največje sitnosti.“

„O tem sem uverjen.“

„Priznal mi je tudi, da je kristijan. A povedal je to tako mirno, da sem bil v zadregi. Ostro sem ga pokaral, ali zastonj; zastonj sem ga pregovarjal, da bi se odrekel svoji veri. On me niti poslušati ni hotel. Moral sem ga odpraviti v Mamertinsko temnico . . .“

„V Mamertinsko temnico!“ ponovi trpko centurijon.

„Umiri se, Marko!“ nadaljuje prefekt. „Jaz sem ukrenil to samo zato, da ga malo uplašim. Uverjen sem, da se mlada razburjena glava brzo ohladi v podzemeljski temnici. Vrh tega sem hotel pokazati, da so pred rimskimi zakoni enaki vsi: velikaši in prostaki. Konečno mi je bila skrb zate, da bi ne trpel ti. Menim, da to ne ugonobi tvojega sina, ako prebije nekaj dni v temnici; izpametuje se in gotovo zapali bogovom daritve . . .“

„Hvala ti za tvoje modro postopanje“, odgovori Marko. Tudi sam ga poskusim odvrniti z napačne steze, ki je zašel na njo.“

„Vsakako. Ti si mu oče. Predoči mu, kaj kaj ga čaka, ako ostane trdovraten še nadalje.“

„Ali smem k njemu v temnico?“

„Vsak hip, prijatelj! Jaz sam naročim pretorijancem, da tebe ali tvoje žene nihče ne sme ustavljati in vama braniti,“ odgovori prefekt.

Marko Emilij se je poslovil in ukazal sužnjim, naj ga odneso domov. Stopivši v atrium je našel Lukrecijo še vso propalo in polno negotovosti.

„Kaj je z najinim Julijem?“ vpraša ona.

„Nič dobrega.“

„Ne govori.“

„Zaprto je v Mamertinski temnici. Prefekt ga je nagovarjal, naj odstopi od krščanstva, ali zastonj. Vedel se je preosorno in nepristojno. Žalil je državne bogove in cesarja samega.“

„Ali mu ni rešitve?“ vzdihne mati obupno.

„Da, reši se, ali samo pod tem pogojem, da daruje bogovom . . .“

Lukrecija povesi glavo in se zamisli.

„Žena, tega si tudi ti mnogo kriva,“ nadaljuje Marko Emilij.

„Kakšna krivda me teži?“

„Ti si kristijanka in si mi sina poučila v tej bedasti veri in ga vzgojila v njej. Jaz sem pogodil naopak, ko sem ti dal prostost v tem. Tega ne bil smel dovoliti. Glej, kam je dovelo to! Njegova neumnost more tudi meni škodovati neizmerno. Sedaj so zelo nevarni časi in nesreča ne spi. Vohunov je polno povsod. Ena sama beseda utegne osumiti človeka, da ga začno preganjati, ali da ga celo umore. Kako lahko se dogodi to meni, ki sem vojak in sem dolžen braniti čast in ugled svojega cesarja, kar sem mu prisegel.“

„Ali ti moraš priznati Marko, da jaz nisem najinega sina nikdar učila kaj slabega, marveč sem mu vedno govorila, da treba spoštovati zakone in cesarske naredbe, če so le dobre. Naposled ne moreva biti ni ti, ne jaz odgovorna za čin, ki ga je storil v svoji mladeniški ogorčenosti. Najbrže je spoznal, da so cesarski ukazi krivični kristijanom, pa mu je zavrela mlada kri... Saj moraš sam potrditi, da je Dioklecijanov in Maksimijanov ukaz krivičen in preokrut!“

„Tega ne želim pretresati. To je jako kočljiva stvar. Jaz spoštujem cesarja, pokoren sem njegovim naredbam in mislim, da on sam najbolje ve, kaj dela.“

V tem pride suženj naznanit, da plemeniti Valerij želi govoriti z gospodarjem.

„Dobro mi došel!“ pozdravi ga centurijon.

„Hvala ti, gospod, na ljubeznivem sprejemu!“ odgovori mladi Rimljan in se pokloni obema: „Prihite sem naravnost z doma do vas, ker so mi pripovedovali sužnji zelo neverjetne stvari, da so namreč pretorijanci odvedli vašega Julija na Palatin.“

„Resnico so ti povedali,“ potrdi Marko.

„A zaradi česa?“

„To ti sam najbolje veš, ki si bil včeraj z njim na Forumu, ko je javno govoril proti cesarju.“

„Kdo? Julij je zabavljaj na cesarja?!“

„Tvoj sorodnik Lucij Metel ga je ovadil.“

„Ha, sedaj mi je vse jasno.“

„Govori!“ vzklikneta Marko in Lukrecija hkrati.“

„Z Julijem sva prišla na Forum prav, ko je bil najhujši vrišč, pred sodno palačo,“ začne pripovedovati Valerij. „Grede sva izvedela, da je na stebri pribit cesarski ukaz proti kristijanom. Rimla sva skozi druhal, da prebereva, kaj stoji

nepisano. Tačas srečava Lucija Metela. On je jel z največjim veseljem govoriti o nesreči, ki grozi kristijanom. Psoval jih je in grdil, kolikor je le mogel. Julij se je razvnel na to in oporekal Luciju, češ, da ni tako, kakor on govori o kristijanih. On pa mu je jel očitati, da brani cesarjeve izdajalce, in začel hujskati druhal na Julija, češ, da je kristijan. Gotovo bi se bilo dogodilo kaj hudega, da se nisem potegnil zanj zagroživši druhal z imenom svojega očeta. To je pomaglo. Množica se je pomirila, Lucij pa je vzkipeł in zagrozil meni in Juliju odpovedavši nama doseđanje prijateljstvo. Tako je bilo in nič drugače. Zaklinjam vama se, da Julij ni niti črhnil o cesarskem veličanstvu, kamo li razžalil ga. To si je izmislil ničemnik Lucij, da bi se mu laže verjelo. Ali moj dragi Julij ne sme trpeti, jaz grem takoj k prefektu, pa mu povem vse.“

„Idi,“ reče Marko Emilij, „ali bojim se, da ničesar ne dosežeš. Jaz sem že bil na Palatinu. Prefekt preveč zida na Lucijevo ovadbo.“

„Bomo videli, ali je v Rimu še kaj pravice!...“

Valerij se mahoma odpravi. Napoti se na Palatinski holmec potegovat se za svojega prijatelja.

Takoj za njim je mahnil tudi Marko Emilij k svojim prijateljem posvetovat se zaradi sina.

Ko je Lukrecija sama ostala, dvignila je roke in jih sklenila v molitev rekoč:

„O ljubljeni Kriste, okrepčaj mojega otroka, da premaga vse izkušnje, ki mu prete. Rajši naj umre za sveto ime Tvoje, nego da bi ga sramotno zatajil od strahu pred mukami!“

Emonski

(Dalje prihodnjič.)

Iz svetá.

Proč od Rima. V Inomostu živi trgovec, ki je v svoji protirimski agitaciji pokazal, koliko je vera vredna. Imel je v službi dečka, Čeha. Ponudil mu je novo obleko, ako prestopi v protestantizem. Deček je vprašal svojo mater za svet in mati ga je rešila iz trgovčevih rok s tem, da mu je premenila službo. Naredila je sinku novo obleko in mu jo misli še večkrat narediti — brez da bi mu bilo treba proč od Rima. L. P.

Zrnje.

Izpreobrnjen mladenič. Sv. Frančiška Borgijskega je pogled na mrtvo cesarico tako presunil, da je sklenil, odpovedati se vsem častem in vstopiti v tovarstvo Jezusove družbe. — Nekaj sličnega se bere v življenju sv. Gregorija. Mladenič, za katerega se je ta svetnik zelo zanimal, je bil tako oslepljen strastne ljubezni, da je ob tem pozabil na Boga in na večnost. A nepričakovane smrti umrje ona oseba in mladeniča se loteva obup. Sv. Gregorij se poprime najskrajnejšega pripomočka, da bi rešil mladeniča. Prime ga za roko ter mu pravi: „Pojdi z menoj, pokažem ti osebo tvoje grešne ljubezni“. Pelje ga do groba in mu ga veli odpreti. Kak strašen pogled! Kak prizor! Mladenič je hotel bežati, toda svetnik ga pridržuje rekoč: „Ne hodi proč, nego ostani in oglej si podobo, ki ti jo kaže smrt. Poglej, kaj je postalo iz te oboževane lepote. Oglej si ta ostudni obraz, te ugasnjene oči, te začrnjene ude, to od gnjilobe in črvov razjedeno truplo. Glej tu predmet tvoje strasti, glej osebo, kateri na ljubo si žrtvoval svojo dušo, svoje izveličanje, Boga in večnost.“ In mladenič je bil ob tem pogledu presunjen. Spoznal je nečimurnost vseh stvari, uvidel je svojo slepoto ter je ostale dni svojega življenja z ostro pokoro posvetil Bogu in svoji duši.

O da bi tudi naši mladeniči mrtvičili svoje telo; da bi jim ne bil nikak trud in nikaka žrtva prevelika za svojo neumrjočo dušo!

Župnik Alojzij Kummer.

Vladarjeva smrt. Ko je cesar Maksimilijan na potu v Veles (Wels) zapazil, da mu je blizu zadnja ura, poklical je duhovnika, naj mu podeli sv. popotnico. Prejemši svetotajstva za umirajoče je oblekel sam mrtvaško obleko in mirno čakal resnega trenutka. Okolu stoječi so točili solze žalosti, a cesar jim je zaklical: „Čemu še solze? Truden popotnik si želi počitka — in to je vse!“ Kmalu na to je zaspal na večno. Lepe besede iz ust tolikega svetnega mogotca. L. P.

Župa na morju. Iz veleškofije renneske na Francoskem odhaja vsako leto na tisoče ribičev na morje. Celo tja do novega Fundlanda in do Islanda jadrajo loviti treske. Dolgih osem mesecev jih obdaja vedna smrtna nevarnost. Kako hudo jim je, ako jih napade tam na širnem morju bolezen ali se jim približa celo smrt. Siromaki hrepene po dušni in telesni pomoči, a kdo jim jo

da? Krščanska ljubezen je vsestransko skrbna in izumljiva. Za uboge, zapuščene ribiče se je osnovalo posebno društvo v Bretagni. Društvo za mornarje inozemske in islandske si je kupilo velik parnik, ki spremlja povsod ribiče, kadar so na lovu. Kjerkoli se ustavijo, zakotvi se oni parnik sredi te plavajoče morske župe, broječe krog dvatisoč ladij. Na njem je bolnica, cerkev in stanišča za duhovnike, zdravnike, in strežnike. Ribiči dobivajo tam vsega, kar potrebujejo za dušo in za telo. Velikemu parniku je pridelen manjši — njegov sel, ki vedno šviga križem po morju. On prinaša razna naznanila, privaža zdravnike, dovaža zbolele. Kadarkoli zaplapola na kaki ribiški ladiji bela zastava, takoj hiti parniček tja. — Mnogo renneskih ribičev se zelo vestno pripravlja na nevarno pot na morje. V primorskem mestu St. Servant, kjer biva krog 15.000 ribičev, je velika hiša za duhovne vaje, na katere zahaja vsako leto po 400–500 ribičev. Nenavadna je njihova pobožnost. O duhovnih vajah obnavljajo krstno obljubo, obetajo slovesno, da hočejo zvesti ostati Zveličarju in njegovi sv. veri, in se vneto priporočajo Mariji, „morski zvezdi“. Meseca listopada se vračajo domov in zopet se z duhovnimi vajami zahvaljujejo Bogu za ribji lov in srečno vrnitev.

K.

V nesreči si je pridobila čednost ponižnosti ponosna Angličanka. Pred mnogimi leti sem se bil seznanil v hiši kneza W. z neko plemenito angleško damo, katera je bila sicer katočanka in je hodila do svete maše, molila ter živela krščansko. A kar mi pa ni vgajalo na njej, bila je neka visokost, skoraj bi rekel oholost v govorjenju in vedenju starikave Angležinje. Po tragični smrti matere knezovih otrok so bili ti tej gospodični v izrejo in vzgojo izročeni. Izgubili so otroci v prvi, nežni mladosti mater; vzgojiteljica in mati jim je bila, dokler niso dobili drugih učiteljev, gospodičina „Miss Attkinson“, kakor se je omenjena dama imenovala. Tudi pozneje, ko so nekoliko odrastli princezinje in princ, so svojo odgojiteljico iskreno spoštovali in srčno ljubili; tudi ona jim je bila vedno iz srca udana, kakor mati svojim otrokom. Pozneje je vzgojevala malo deklico, sestričino prejšnjih svojih gojenek, princezinjo Eleonoro, ki je bila kakih 7 let stara, vesela, ljubezniva deklica, pravi nedolžni angeljček. Zgodilo se je, da se je mati male deklice, kneginja vdova W., na zimo preselila v Rim.

Vzela je seboj hčerko in vzgojiteljico Miss Atkinson. A v Rimu je zadela nesreča vdovo kneginjo W. Nenadoma ji je smrtno obolela edina hčerka, mala Eleonora, katera je bila ljubljena matere, vzgojiteljice in vse rodbine. Na smrtni postelji je bila birmanska, prejela prvokrat zakrament svete pokore in sveto popotnico. In kakor nedolžni angelček jo izdihnila v naročju tužne matere in žalostne odgojiteljice svojo čisto dušico. Truplo so do nekaj dnij prepeljali v Planino in tamkaj shranili ob cerkvi provizorično, dokler ni bil sezidan mavzolej. S kneginjo, katera je s hčerko izgubila vse svoje in se je za dalj časa nastanila pri svojih sorodnikih, je prišla tudi ponosna Angležinja Miss Atkinson. Čudil sem se sedaj nekedaj tej skoraj oholi dami, ki je bila vsa potrta, skromno ponižna. Videl sem jo enkrat v kapeli, kako je klečala pred oltarjem. Obiskala me je nekokrat, in ko je vstopila v sobo je rekla: „Gospod, iz Rima sem prišla vsa druga.“ — In bila je res druga — ponižna!

J. B. C.

Nasledki slabe knjige. Profesor veronauka na neki kranjski gimnaziji pripoveduje: Imel sem pred kakimi 10timi leti v šoli dijaka z imenom Viktor K. Bil je to dečko ljubeznjiv, kakor angelj. Vsak dan v letu in v zimi videl sem ga v cerkvi pri sv. maši. Pri tem je bil pa v šoli vedno prvi. Vesel sem bil, kadar sem ga vprašal, zakaj odgovarjal mi je tako, da sem se mu čudil. Ljubil sem ga, kakor punčico svojega očesa. Zato sem se pa tudi zelo zelo bal za ta svoj dragoceni biser. Bal tembolj, ker dobro poznam nevarnosti, ki prete nedolžnemu in nepokvarjenemu dijaku od vseh strani. Molil sem zanj vsak dan ob sv. maši in prosil Boga, naj ga varuje hudega. Do šeste šole je bil vedno enaki veseli mladenič. Razvijal se je kakor popek lilije spomladi. V šesti šoli nekako po Božiču pa naenkrat opazim na njegovem obrazu veliko izpremembo. Prejšnje veselosti in nedolžne živahnosti ni bilo več! Oko, poprej čisto, ko kristal, je postalo motno. Ako sem ga vprašal, pogledal mi ni več naravnost v oči, temveč je skrival svoj pogled. Odgovarjal

je zelo nepovotno. „Moj Viktor, kaj je s Teboj?“ mislil sem ves potr. „Vsa znamenja pohujšanega srca, začela so se na tebi kazati.“ Molil sem zanj še bolj goreče. V cerkvi ga nisem videl nikdar več. Z učenjem je šlo zelo rakovo pot, komaj da je izdelal sedmi razred. Poizkušal sem na razne načine izvedeti, kaj mu uničuje to dragoceno cvetko. Klical sem ga večkrat do sebe, izpraševal ga, prosil in svaril. Toda vse je bilo zaman. Vso svojo vzgojeslovno znanost sem uporabil. Vse zaman! Nekoč v osmem razredu pa prijoka do mene njegov oče, ubožen kmetič iz daljne vasice: „Oh, gospod“, pravi, „kaj mi je storiti? Tako dober je bil moj Viktor, in zdaj naenkrat je ves drugi. Vere, pravi, nima prav nič, češ to je izmišljija.“ Pomenila sva se na dolgo in na široko. Naposled sem naročil, naj pride še gospodinja do mene. To sem izpraševal, kako da je prislo do tega. Tu sem še le izvedel vso nesrečo. Seznanil se je z nekim ničvrednim tovarišem. Ta mu je dajal razne brezverske knjige. Iz teh se je ubogi Viktor navzel strupa, ki mu je umoril čisto srce, oropal ga vere in dušnega miru. Zelo sem bil potr radi tega. Poizkušal sem v zadnjih dneh osme šole popraviti to zlo in pripeljati ga do spoznanja svojega žalostnega stanja. Toda ni me poslušal. S krvavečim srcem sem ga pustil na miru. Šel je na Dunaj študirat zdravilstvo. Dve leti nisem vedel, kje je. Nekoč pa berem v časniku grozno vest: „Viktor K. se je ustrelil. Zapustil je pismo, v katerem proklinja tovariša, ki ga je s slabim berilom zapeljal v toliko nesrečo. Kar naravnost ga imenuje — svojega morilca.“ — Mladina, čuvaj se kuge slabega berila!

o. M. M.

Gorje pisateljem pohujšljivih knjig! Francoski romanopisec Chauvin piše, prigodom nekega groznega umora: Mi romanopisci, ki proslavljamo v svojih spisih zavrtno umore in zagovarjamo na smrt obsojene hudodelnike, da, mi smo precej vzrok strahotne bolezni krvavih umorov in pobojev, ki onečaščujejo našo domovino.“ — Zato gorje pisateljem slabih, pohujšljivih knjig. o. M. M.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni: Makso Brusovi, pred škofijo 12.